

2.4.3 LODDE VED ISLAND-ØST-GRØNLAND-JAN MAYEN

Arlil Slotte

aril.slotte@imr.no

► Status og råd

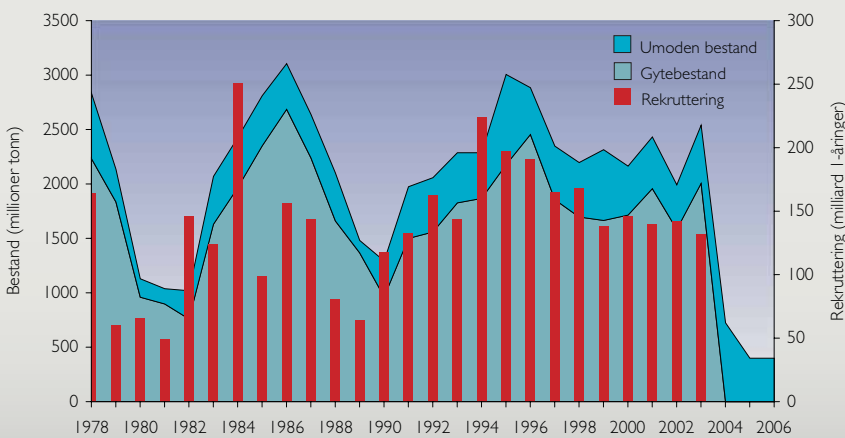
Denne bestanden har holdt seg på et relativt høyt nivå gjennom flere år, noe som har resultert i et årlig fiske på omkring 1 million tonn. Siden 2003 har det vært vanskelig å beregne totalbestanden, fordi den umodne lodda har hatt en annen utbredelse enn tidligere, og dermed vært utilgjengelig for akustiske målinger. På grunn av denne usikkerheten har anbefalt kvote og totalfangst gått noe ned, men det behøver ikke å bety at bestanden er nedadgående.

Rekrutteringen har vært jevnt god siden 1978, selv om den har variert noe (Figur 2.4.3.1).

Bestandsvurderingen skjer på grunnlag av tre ulike tokt i august, oktober–november og januar. Dette betyr at man ved starten av fiskesesongen, som begynner i juli og varer til gytingen i februar, ikke har et komplett bilde av bestanden. Det blir derfor benyttet modeller for å fremskrive bestanden, og det blir gitt en foreløpig kvote (som er 2/3 av forventet endelig kvote) basert på denne fremskrivingen. Denne kvoten blir så justert når resulta-

tene fra undersøkelsene om høsten og vinteren er tilgjengelige.

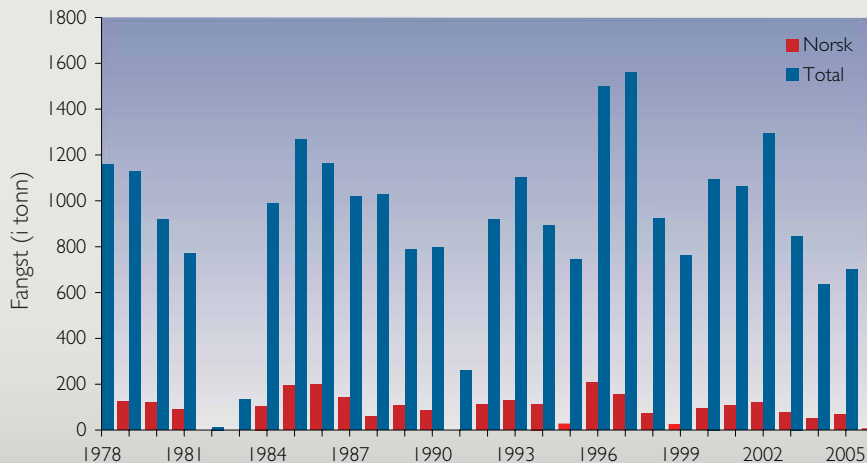
Sommeren og høsten 2005 var det umulig å få et mål på bestanden, fordi isen dekket store deler av utbredelsesområdet. Det ble derfor ikke satt noen foreløpig kvote. Men i januar 2006 ble det beregnet 615 000 tonn gytemoden lodde, og totalkvoten for sesongen 2005/2006 ble satt til 238 000 tonn, inkludert 24 000 tonn som var tatt før den endelige kvoten ble satt.

Figur 2.4.3.1

Bestandsutvikling (moden og umoden) og rekruttering (1-åringer) av lodde ved Island, Øst-Grønland og Jan Mayen, 1978–2006.

Fluctuations in the capelin stock (mature, light area, and immature, dark area) and recruitment (1-year olds, bars) off Iceland, East-Greenland and Jan Mayen, 1978–2006.

Figur 2.4.3.2

Fangst (norsk og total) av lodde ved Island, Øst-Grønland og Jan Mayen, 1978–2006 (in tonnes).

Norwegian (red) and total (blue) catches of capelin off Iceland, East-Greenland and Jan Mayen, 1978–2006.

Fiskeri

Loddefisket ved Island, Øst-Grønland og Jan Mayen foregår hovedsakelig med ringnot. Det regnes som et bærekraftig fiskeri, fordi man lar det være igjen 400 000 tonn lodde som får gyte, slik at rekrutteringen er sikret. Hele totalkvoten på 238 000 tonn for sesongen 2005/2006 ble fisket opp. Norges andel i dette fisket var bare 8 000 tonn. Andre land som deltok i fisket var Færøyene (30 000 tonn) og Grønland (7 000 tonn). Tradisjonelt sett er det i sommer- og høstsesongen det meste av den norske fangsten tas, og i mange år har den oversteget 100 000 tonn. 2005 var det første året med null fangst siden 1991. På det meste har norske fartøyer fisket i overkant av 200 000 tonn totalt over vinter-, sommer- og høstsesongen (Figur 2.4.3.2).

Capelin

The capelin stock in the Iceland – East Greenland – Jan Mayen area has been at a relatively high stable level for several years. This stock is regulated with a target escapement strategy leaving 400,000 tonnes to spawn. The management year starts on 1 July. Preliminary quotas are set after acoustic surveys in the autumn, and they may increase if winter surveys during the spawning migration indicate higher stock levels. Since 2003, it has been difficult to estimate the total abundance of the stock in the autumn because the distribution of the immature capelin has changed and is at present not fully understood. Due to this uncertainty the recommended quotas and total catch have been reduced, but this does not necessarily mean that the stock itself is decreasing. The total quota and catch for 2005–2006 was 238,000 tonnes.

Fakta om bestanden

Gyteområdene til denne bestanden finnes på sør- og vestkysten av Island, mens oppvekstområdet er vest og nord av Island. Områdene mellom Nord-Island, Grønland og Jan Mayen benyttes som beiteområder. Lodda blir kjønnsmoden ved en alder på 3–4 år. Den blir sjelden mer enn 20 cm lang og eldre enn 5 år. Navnet har lodda fått fordi hannen får en stripe av hårete skjell langs siden i gytetiden, da kalles den gjerne fakslodde. Hunnen er uten denne stripen og kalles sil-lodde. Det meste

Lodde

Mallotus villosus

Andre norske navn: Hannfisk kalles fakslodde og hunnfisk sil-lodde

Familie: Loddefamilien (Osmeridae)

Maks størrelse: Sjelden over 20 cm

Levetid: 5 år

Leveområde: Vest og nord av Island, inn mot Grønland og Jan Mayen

Hovedgyteområde: Langs sør- og vestkysten av Island

Gytetidspunkt: Mars

Føde: Plankton

Særtrekk: Navnet har lodda fått fordi hannen får en stripe av hårete skjell langs siden i gytetiden

Nøkkeltall:

KVOTERÅD 2006/2007: 360 000 tonn

KVOTE 2005/2006: 238 000 tonn

TOTALFANGST 2005/2006: 238 000 tonn, norsk andel: 8 000 tonn

NORSK FANGSTVERDI 2004:

47 mill. kroner

av lodda dør etter å ha gytt første gang. Lodda gyter eggene på bunnen, og eggene limer seg fast til sand og grus. De klekker etter om lag en måned, og larvene driver med klokken rundt Island. Før de er 10–12 cm eter lodda mest raudåte, men krill blir en viktigere del av dietten jo større lodda blir. Rekrutteringen påvirkes av svingninger i klimaet, men også av predasjon fra torsk, annen fisk, hval og fugl. Torskebestanden er svært avhengig av lodda for vekst og reproduksjon.